

Albertirsa Város Klímastratégiája

Albertirsa

2009.

Bevezető

A kutatók többsége ma már egyetért abba, hogy napjainkban az éghajlat szerte a világon szokatlanul gyors ütemben változik. Az éghajlat a különböző természeti tényezők miatt mindig is változott és változni fog. De ezek a természeti tényezők (a Föld Nap körüli pályájának csillagászati ciklusai, a Földet elérő napsugárzás erősségének változása, a légkör összetétele, a kontinensvándorlás, vulkanikus tevékenységek) csak csekély arányban magyarázzák a felmelegedést. Az elmúlt 200-300 évben az emberiség jelentős befolyással van az éghajlati rendszerre.

A Föld hőmérsékletét a Naptól érkező és a Föld felszínéről a világűrbe távozó sugárzási energia határozza meg. A légkör az, amely megszűri, vagy elnyeli a különböző hullámhosszú sugarakat. Ez által melegszik fel a levegő, és marad a talaj közelében a meleg. Ezt nevezzük üvegházhatásnak, mely egy természetes folyamat. A legfőbb üvegházhatású gázok a vízgőz, a szén-dioxid, a metán és a dinitrogén-oxid. A három utóbbi gáz légköri tartózkodási ideje hosszú. Az ipari fejlődéssel, ezen gázok kibocsátása növekedett, ami hozzájárult és hozzájárul a globális felmelegedéshez.

Már most is számos hatását tapasztalhatjuk az éghajlatváltozásnak: hőmérséklet emelkedés, sarki jégsapkák olvadása, visszahúzódó gleccserek, emelkedő tengerszint, szélsőséges időjárás, a növény- és állatvilágban megfigyelhető változások.

Magyarországon is megfigyelhetők már a változások – a maximum hőmérséklet az elmúlt három évtizedben 2-3 Celsius fokkal emelkedett, az éves csapadék mennyisége csökkent. De a változások kihatnak az ökoszisztémára, az erdőállományra, a mezőgazdaságra, a vízgazdálkodásra és az emberi egészségre is.

Ha nem teszünk az éghajlatváltozás ellen, hatása egyre inkább tapasztalható lesz a gazdaságban, a közlekedésben, a mezőgazdaságban, az egészségügyben, a vízügyben, a természeti és épített környezetben.

Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC, 1992) és annak Kiotói Jegyzőkönyve (1997) globális megoldást nyújt az éghajlatváltozás kezelésére, meghatározva a célokat és az azokhoz vezető utat. Az aláíró felek vállalták, hogy nemzeti programokat dolgoznak ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak csökkentésére.

Magyarország a 2007. évi LX. törvény elfogadásával vállalta fel a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) elkészítését az UNFCCC és a Kiotói Jegyzőkönyvben meghatározott keretrendszer alapján, melyet az Országgyűlés 2008. február 23-án fogadott el.

Az éghajlatváltozás problémájára sokan a felsőbb szintektől várják a segítséget. Ám az önmagában semmit sem ér, ha az alsóbb szinteken nincs változás.

Magyarországon 2007-ben készültek el az első települési klímaprogramok (Tatabánya, Pomáz, Hosszúhetény). A klímaprogramok fontos célja, hogy az azokat elfogadó települések példát mutassanak az ország más településeinek. E példát kívánja követni Albertirsa is saját klímaprogramja elfogadásával.

A klímaprogram irányelvei és prioritásai

A klímaprogram irányelveinél és prioritásainál a NÉS—ben (Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia) megfogalmazottak az irányadók:

Irányelvek

Fenntarthatóság elve: a stratégia intézkedései figyelembe veszik a jövő nemzedékek életfeltételeit, igényeik kielégítésének lehetőségeit.

Rendszerszemlélet: a stratégia az éghajlatváltozást a környezeti változást okozó hajtóerők, terhelések, állapot, hatás és válaszok dinamikus rendszerében értelmezi.

Elővigyázatosság elve: a stratégia az éghajlatváltozás hatásai, az emberi, a természeti és a társadalmi-gazdasági veszteségek realitása esetén, megfelelő óvintézkedések bevezetésével számol akkor is, ha tudományosan még nem bizonyított az egyértelmű ok–okozati összefüggés, vagy a várható veszteség mértéke.

Közös, de megkülönböztetett felelősség elve: az éghajlatváltozás globális természete valamennyi ország, település lehető legszélesebb együttműködését teszi szükségessé, és azok részvételét igényli a hatékony és megfelelő nemzetközi valamint az országos cselekvésben.

Szolidaritás elve: azon alapul, hogy az egyes ember és a társadalom, lényege szerint és tevékeny módon egymásra van utalva, és így a kölcsönös kötelezettségvállalás illetve egymás megsegítésének szerepét hangsúlyozza.

Megelőzés elve: általános érvényű, egyben bizonyított elv, hogy a veszteségekkel fenyegető változások megelőzésének költsége akár több nagyságrenddel is kisebb, mint a bekövetkezett kár helyreállításának várható ráfordításai.

Decentralizáció, regionalizmus elve: a klímaváltozáshoz kapcsolódó intézkedések megvalósításának, a munka- és hatáskör megosztásának a szubszidiaritás elvén kell alapulnia, vagyis minden döntést azon a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, amelyen az optimális informáltság, a döntési felelősség, és a döntések hatásainak következményei a legjobban láthatók és érvényesíthetők.

Környezeti igazságosság elve: korra, nemre, etnikumra és társadalmi-gazdasági helyzetre való tekintet nélkül biztosítani kell az egyenlő hozzáférés jogát a környezeti közjavakhoz, és az egészséges környezethez, a környezeti károk terheit és felszámolásának költségeit pedig méltányos módon kell elosztani a különböző érintettek között.

Környezeti átterhelések kiküszöbölése: csak olyan intézkedések elfogadhatók, amelyek nem okoznak összemérhető környezeti terheket más környezeti és természeti rendszerekben és térségekben.

Integráció elve: a környezet megóvása minden ágazati politika szerves részét alkotja. Ennek megfelelően, az éghajlatváltozási stratégia szempontjait és iránymutatásait be kell építeni valamennyi hazai kormányzati stratégiába, tervbe és programba, amelyek tevékenységei a klímaváltozással – közvetlenül vagy közvetve – összefüggésben állnak.

Prioritások

A nemzetközi és nemzeti kötelezettségek maradéktalan teljesítése: a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) Magyarország középtávú klímapolitikájának irányát jelöli ki, a 2008–2025 közötti időszakra. A helyi klímastratégiák alapját a nemzeti stratégiában meghatározott irányelveknek kell képezniük.

Az éghajlatváltozás hajtóerői elleni küzdelem: az éghajlatváltozás oka alapvetően nem a technikai tudásunk hiányosságában, hanem társadalmi értékeink és viselkedésünk torzulásaiban rejlik. Fontos, hogy az emberek tulajdonítsanak értéket az alapvető emberi életfeltételeknek, a tiszta levegőnek, a földnek és az ivóvíznek, továbbá legyenek tisztában az éghajlatváltozás következményeivel. Szükséges e szemléletváltás ahhoz, hogy a stratégiával ne csak részleges eredményeket lehessen elérni. A szemléletváltás érdekében átfogó társadalmi párbeszéd kezdeményezésére van szükség.

Kibocsátás csökkentése: az éghajlatváltozás kockázatának korlátozását alapvetően az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklésével lehet elérni. Ennek érdekében a kibocsátások hathatós és tényleges mérséklését kell elérni, leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén.

Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz: a korábbi évtizedek/évszázadok emberi tevékenységeinek következményeként napjainkra már kialakult éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait biztosan el kell viselniük az embereknek. Az éghajlatváltozás fokozódó hatásai eltérő mértékben ugyan, de mindenkit érintenek, illetve érinteni fognak. A klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás mind az emberekre, mind a természetes élővilágára vonatkozik és értendő.

A megelőzés lehetőségei

A megelőzés a katasztrofális hatásokkal járó éghajlati változások elkerülését célozza, és mind az üvegházgázok légkörbe bocsátásának visszafogását, mind a már a légkörben található üvegházgázok elnyeletését jelenti.

Az üvegházgázok kibocsátás csökkentésének lehetséges területei: a közlekedés, az energiafelhasználás, a hulladékgyártás.

Közlekedés

A közúti közlekedés a legszámottevőbb kibocsátási forrás az üvegházgázok tekintetében. A kibocsátás több mint a feléért a személygépjárművek, 1/3-ért a teher- és áruszállító gépjárművek, míg a fennmaradó részért a buszok és az egyéb közlekedési járművek a felelősek. Ezért szükséges egy strukturális változás a közlekedés területén. Csökkenteni szükséges a gépjárműforgalmat, és ezzel együtt előtérbe kell helyezni a gyalogos és kerékpáros, valamint a tömegközlekedést.

- 1. A következő esztendők várospolitikájának kiemelt célja kell legyen az Albertirsát Észak-nyugat – Nyugat – Dél-nyugat – Dél – Dél-kelet irányban elkerülő út megépítése, melynek segítségével jelentős mértékben csökken az átmenő gépjárműforgalom.***
- 2. Szükséges kialakítani minél több állandóan és/vagy időszakosan autómentes, illetve csökkentett forgalmú zónát a városban.***
- 3. Fontos a teljes kerékpárút-hálózat kiépítése.***
- 4. Szükséges minél több kerékpár-tároló létesítése, különösen a város leginkább látogatott intézményeinél.***
- 5. A várostervezésben szükséges, hogy kiemelt szempont legyen a közlekedési igény csökkentése.***
- 6. Elő kell segíteni a Green Plus égéskatalizátor széleskörű használatát.***
- 7. Szükséges az üzemanyag-takarékos vezetési stílus propagálása (autósiskolákban, külön tanfolyamokon, illetve kiadványok segítségével).***

Energiafelhasználás

Az energiafelhasználás csökkentése is jelentősen hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez. Mind a lakossági, mind az intézményi, mind az ipari energiafelhasználásnál a takarékoskosságot kell propagálni. Az energiaszektor kibocsátási csökkentése az alábbi

területeken valósulhatnak meg: energiahatékonyság növelése, energiatakarékosság növelése, megújuló energia elterjesztése, szén-dioxid megkötési technológiák bevezetése.

- 1. Szükséges megvizsgálni, hogy hol és mikor van fölösleges közvilágítás a városban, és ezt érdemes megszüntetni.*
- 2. Szükséges minél hatékonyabb hőszigetelés kialakítása a város minden épületénél (nyílászárók felújítása vagy cseréje, épülethatároló felületek hőszigetelése).*
- 3. Szükséges minél hatékonyabb fűtési és hűtési rendszerek alkalmazása a város minden épületénél.*
- 4. Fontos, hogy az elektromos légkondicionáló berendezések helyett alternatív, energiatakarékosabb épülethűtési módszerek terjedjenek el (pl. árnyékolás, zöldtetők, éjszakai szellőztetés).*
- 5. Minden esetben fontos betartatni, és szükség esetén szigorítani is kell az építészeti energiahatékonysági normákat.*
- 6. Energiatakarékos világítótesteket kell használni az épületekben, a közvilágításnál.*
- 7. Szükséges az energiatakarékos életmód megismertetése az emberekkel (oktatási-nevelési intézményekben, előadások szervezése, a helyi sajtó segítségével).*
- 8. Elengedhetetlen a megújuló energiaforrások (napenergia, szélenergia, biomassza-energia és geotermikus energia) térnyerésének elősegítése.*

Hulladékgazdálkodás

Fontos a háztartási és az ipari hulladék kibocsátásának racionalizálása.

- 1. A város teljes területén szükséges megoldani a keletkező hulladék minél nagyobb hányadának szelektív gyűjtését, valamint újrahasznosítását.*
- 2. Propagálni kell a pazarló fogyasztás lefaragását, és a komposztálás elterjesztését.*
- 3. Népszerűsíteni kell a tudatos vásárlási szokásokat (vásárlólista, újrahasznosítható termékek vásárlása, hulladékszegény termékek).*

Az alkalmazkodás lehetőségei

Az éghajlatváltozás már jelenleg is zajlik, ezért a megelőzés mellett nagy figyelmet kell fordítani az *alkalmazkodásra* is. Az alkalmazkodás a már kiküszöbölhetetlen éghajlatváltozás hatásainak mérséklését (a kárenyhítést és a helyreállítást) jelenti.

A megelőzés területei lehetnek: természetvédelem, humán egészségügy, vízgazdálkodás, mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés, erdők).

Természetvédelem

A hőmérséklet emelkedés hatására a települések ökoszisztémája is megváltozhat. Ez láncreakciókat indít el – az élővilág fajainak átrendeződése, a biodiverzitás csökkenése, az inváziós fajok terjedése, új inváziós fajok megjelenése (kártévő rovarok és gyomok terjedése), a talajok kiszáradása, a talajban lezajló biológiai folyamatok sérülése, és a tüzesetek gyakoribbá válása.

Ezt a folyamatot már nem tudjuk megállítani, de tehetünk a jelenlegi állapot fenntarthatósága érdekében.

1. ***Fontos a természeti területek jelenlegi állapotának megőrzése, javítása.***
2. ***Szükséges a helyi jelentőségű védett területek megőrzése, hosszú távú kezelése, és arányának növelése.***
3. ***Nagy figyelmet kell fordítani az védett állat- és növényfajok életterének fokozott védelmére.***
4. ***Fontos a változás hatására alakuló természet folyamatos elfogadása és segítése.***

Humán egészségügy

A szélsőséges időjárási események negatívan hatnak az emberek egészségi állapotára. A hőmérséklet emelkedése hozzájárul a vírusok, baktériumok, kórokozók elterjedéséhez, ami növelheti, növeli a betegségek terjedését. A változás negatívan hat a légszennyező anyagok koncentrációjára. A légkör változása a világúrból érkező sugárzás erősségét is megváltoztatja. A legveszélyeztetettebb korosztályok a 4 év alatti gyermekek és a 65 év feletti idősök. Mindezeket figyelembe véve fontos, hogy az emberek védekezzenek az általunk nem befolyásolható hatások ellen.

1. ***Folyamatosan tájékoztatni kell a lakosságot a lehetséges veszélyekről (UV riadó).***
2. ***Ki kell dolgozni a település hőségriadó tervét.***
3. ***Megfelelő munkafeltételeket kell teremteni a bel- és kültéri munkahelyeken.***

Vízgazdálkodás

Az éghajlatváltozás hatására módosulhat a rendelkezésre álló vízkészletek mennyisége és minősége. Olyan szélsőségek megjelenésére számíthatunk, mint az aszály és a hirtelen lezúduló nagy csapadékmennyiség.

Sokan mondják, hogy a „víz az élet bölcsője”, ezért fontos, hogy erre is nagy figyelmet fordítsunk.

- 1. Ki kell dolgozni új víztakarékossági módszereket (csapadékvíz gyűjtése).***
- 2. A nagy mennyiségben lehulló csapadék elvezetésének, tárolásának megoldása.***
- 3. Szükséges a felszíni és a felszín alatti vizek szennyezésének megelőzése.***
- 4. A téli síkosság mentesítéshez a sózás helyett, környezetbarát anyagokat kell használni.***
- 5. Propagálni kell a gazdaság és a háztartások vízfelhasználásának hatékonyságát.***

Mezőgazdaság

A mezőgazdaságra is érzékenyen hat a klímaváltozás. A szélsőséges időjárási viszonyok (aszály, belvíz, jégeső, szélviharok) egyre nagyobb terhet rónak a mezőgazdaság szereplőire. Fontos, hogy ezen résztvevők megkapják a megfelelő tájékoztatást és támogatást.

- 1. Szükséges információs rendszerek kiépítése a károk megelőzése és enyhítése céljából.***
- 2. Fontos a táj mozaikosságának növelése (mezsgyék, sövények, fasorok).***
- 3. Szükséges a mezővédő sávok rendszerének kialakítása.***

Együttműködési lehetőségek

A klímastratégia kialakítása és végrehajtása elsősorban önkormányzati feladat, de a nemzetközi tapasztalatok alapján annál eredményesebb, minél több helyi szereplőt sikerül bevonni a programba. Fontos kulcsszereplők:

- helyi sajtó;
- albertirsai székhelyű, illetve tevékenységüket itt kifejtő ipari és szolgáltató cégek;
- helyi és országos civil szervezetek és kezdeményezések (különös tekintettel a Gerje KlímaBarát Egyesület és az Albertirsa Barátainak Köre, továbbá egyéb újonnan alakuló, az éghajlatváltozásra fókuszáló közösségekre);
- orvosok, egészségügyi szakemberek;
- katasztrófavédelmi szakemberek;
- pedagógusok (óvodákban és iskolákban);
- egyházak;
- művészek.

Településszövetségek

Az albertirsai klímaprogram sikerének fontos feltételei közé tartozik, hogy a város csatlakozzon a klímabarát települések nemzetközi és hazai szövetségeihez. A szövetségi tagság elősegíti a fontos információkhoz való hozzájutást, anyagi források nyílnak meg a klímaprogram számára, valamint a településszövetségek révén lobbizni lehet annak érdekében, hogy a városi klímaprogram kedvezőbb állami, illetve nemzetközi környezetben működhessen.

Albertirsa már csatlakozott a 2007. november 17. napján megalakított Klímabarát Települések Szövetségéhez.

A klímaprogram finanszírozása

A programnak vannak olyan elemei, melyek nem igényel jelentősebb pénzbeli ráfordítást. A program állandó költségeit önkormányzati forrásokból kell előteremteni, míg az alkalmi költségek esetében bevonhatók külső (pl. pályázati vagy vállalati) források is.

A klímaprogram finanszírozásához elengedhetetlen egy önkormányzati klímaalap létrehozása. Az alap bevételeit képezhetnék:

1. az önkormányzati költségvetésből a klímaprogramra biztosított évenkénti összegek;

2. adományok;
3. helyi adóbevételek (pl. villamosáram-fogyasztás helyi adója, helyi üvegházgáz-adó) – ezek döntően olyan kis összegek lennének, amiket a fogyasztók szinte észre sem vennének, ám a klímaprogram finanszírozása szempontjából sokat jelentenének;
4. „carbon offset” (vagyis a város lakóinak /esetleg másoknak is/ lehetőségük nyílna arra, hogy egyes nagy üvegházgáz-kibocsátást okozó tevékenységeiket /pl. repülőutak/ úgy kompenzálják, hogy egy meghatározott összeget befizetnek a klímaalapba).

Összegzés

Az éghajlat mindig változott és változik a Földön. Az iparosodás időszaka óta azonban, a felmelegedés üteme felgyorsult, mely nagy valószínűséggel az emberi tevékenységből eredeztethető.

A települési klímaprogramok sikerének egyik kulcsa, hogy az adott település lakói minél inkább érzékenyek legyenek az éghajlatváltozás problémájára. Tisztában kell lenniük az éghajlatváltozás súlyos problémájával, melynek kapcsán azonnali cselekvésre van szükség az ő részükről is. Az érzékenység egyik fontos feltétele új viselkedési normák kialakulásának, és ezek révén a konkrét megelőzési és alkalmazkodási cselekvéseknek.

Az emberek éghajlatváltozás iránti érzékenységének növelésében, valamint a cselekvési lehetőségek megismertetésében törekedni kell a lakosságnak szóló kiadványok kiadásával és terjesztésével; korosztályokhoz köthető tematikus programok szervezésével; jeles napok (pl. Autómentes Nap, Kerékpáros akció) megszervezésével és támogatásával; a lakossági klímaérzékenység növelését célzó civil kezdeményezések támogatásával.

A város vezetői, akik a település közszereplői közé tartoznak, speciális szerepet játszhatnak mindebben, amennyiben: nyilvános szerepléseik alkalmával mind többször kitérnek az éghajlatváltozással kapcsolatos kérdésekre; személyes példamutatással segítik az új viselkedési normák kialakulását, megerősödését.

Albertirsa, 2009. július 9.

Fazekas László
polgármester

1. számú melléklet

Albertirsa környezeti/klímavédelmi SWOT-analízise

ERŐSSÉGEK
<i>Környezeti potenciál</i>
<ul style="list-style-type: none">• az erdők magas területi aránya• természetes vonzerő megléte, szép táj, környezet, természeti értékek, állat- és növényvilág, nagy kiterjedésű természetvédelmi terület• Albertirsa a NATURA 2000 program része• kedvező adottságú természeti területek (Dolina völgy, Hársas); a közhasznú zöldterület minőségi állapota, ami állandó nagyságú. Kedvező, hogy ennek több mint a háromnegyede (75 %) belterjesen gondozott, s ez a terület magában foglalja a közparkok, terek, játszóterek és az útszegélyek belterjes gondozását• Bevizsgált, kiváló minőségű gyógyvíz a város területén. A rendelkezésre álló ivóvíz, a vizsgált paraméterek kémiai és bakteriológiai minősítése szerint ásványvíz minőségű.
<i>Környezet minősége, állapota</i>
<ul style="list-style-type: none">• a mezőgazdaság átalakulásával a vegyszeres művelés háttérbe szorulása• átfogó összefogás, együttműködés a Gerje patak vízgyűjtő környezeti állapotának javítására• a kistérségi kommunális hulladéklerakó bezárása, megtörtént rekultivációja (2009)• gyurgyalagos felújítása
<i>Környezethasználatok, ellátó- és szolgáltató rendszerek</i>
<ul style="list-style-type: none">• gyakorlatilag teljes körű ivóvízellátás• jelentős mértékű csatornázottság (a lakások 68 %-a rákötve)• a földgázellátás jól kiépült, a családi házas lakások ellátottságának magas (80 % körüli) aránya; a vezetékes gázellátás a 90-es években indult meg, és a jelentős fejlesztések eredményeként a lakások 80 %-a fogyaszt földgázt, ami jóval az országos átlag felett van (65,8 %).• a város áramszolgáltatása „egyszeres hiba” esetén átlagban 2 órás üzemszünettel minden fogyasztó ellátását biztosítani tudja. Ha nincsenek rendkívüli időjárási viszonyok, akkor a legsúlyosabb hibát 8 órán belül elhárítják.• a térségi hulladékgazdálkodás továbbfejlesztésének alapjai adottak (működik regionális lerakó, a szelektív gyűjtés, hulladékfeldolgozás, hasznosítás nagyrészt megvalósult). A rendszeres hulladékszállításba bevont lakások aránya 99,4 %-os, így az ellátottság gyakorlatilag teljesnek tekinthető, és jóval meghaladja az országos átlagot (81,6 %). A kommunális hulladék rendszeres elszállítása megoldott, a szükséges kapacitás rendelkezésre áll.• kedvező hazai és nemzetközi elérhetőség (M5 autópálya, 4. sz. főút, villamos vasúti fővonal)• egészségügyi ellátás megfelelő• középfokú oktatás (esti tagozat)• fokozatos lélekszám emelkedés, fiatalodó népesség

<ul style="list-style-type: none"> • Albertirsa Budapest elővárosaként ütemes menetrendű vonatközlekedéssel rendelkezik • Megújuló vasúti pályatest, megújuló vasútállomás, zajvédő falak megépítése a lakott területek mellett. • az autóbusz-pályaudvar és a vasúti pályaudvar közelsége miatt a közvetlen átszállás biztosított
GYENGESÉGEK
<i>Környezeti potenciál</i>
<ul style="list-style-type: none"> • a város településszerkezete kedvezőtlen • fokozott átmenő forgalom • sérülékeny környezetben üzemelő vízbázisok • a térség felszíni szennyezésre erősen érzékeny • energiafelhasználás szempontjából elavult lakásállomány
<i>Környezet minősége, állapota</i>
<ul style="list-style-type: none"> • a levegő eseti, a határértékeket meghaladó por (ülledék, szálló) és nitrogén-dioxid szennyezettsége • a talajvíz készletek tartósan elszennyeződtek (bakteriális szennyezettség, magas nitrát- tartalom, keménység) • a forgalmas utak, vasút városi szakaszai mentén magas zajszintek és légszennyezés
<i>Környezethasználatok, ellátó- és szolgáltató rendszerek</i>
<ul style="list-style-type: none"> • az épített környezet gyenge színvonala • a megújuló energiaforrások felhasználásának alacsony aránya (napkollektorok, napelemek, hőszivattyúk, biomassza felhasználás, szélenergia) • a lakások egy része (kb. 32 %) nincs a kiépített csatornahálózatra kötve • az illegális hulladéklerakás nagy száma, bontási hulladék nagy mennyiségének megjelenése a földutakon és mellett • nincs kerékpárút • kerékpáros turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások hiánya • strand- és gyógyfürdők folyamatosan romló állapota • a tömegközlekedési rendszer nem megfelelő promóciója, a P +R rendszer infrastruktúrájának hiánya • parkolási problémák a belvárosban • az önkormányzat egyre bővülő környezetvédelmi tevékenységében a szakmai igények és a gazdasági lehetőségek összeegyeztetésének nehézségei (személyi feltételek, információs rendszer hiányosságai, együttműködési nehézségek az érintettekkel/érdekeltekkel)
LEHETŐSÉGEK
<i>Környezeti potenciál</i>
<ul style="list-style-type: none"> • földrajzi elhelyezkedés • a változatos és gazdag természeti erőforrások (Dolina és Hársas völgy,

természetvédelmi területek) környezettudatos hasznosítása a gazdaságfejlesztés szerves részeként (turizmus).

- az üzemelő ivóvíz kutak megfelelő mennyiségű és minőségű vízáadásának biztosítása
- meglévő gyógyfürdők regionális színvonalra való emelése, fedett résszel kibővítése
- a meglévő véderdők újbóli telepítésénél egyéb keménylombos állomány telepítése
- a városi zöldfelületi rendszer fejlesztése, parkok, útszéli fasorok telepítése
- lakások energetikai felülvizsgálata

Környezet minősége, állapota

- a kedvező környezeti állapotú térségek környezetminőségének (levegő, vízkészletek, természeti területek) megőrzése
- az ipari, mezőgazdasági, közlekedési és kommunális eredetű szennyezések, kibocsátások mérséklése (levegő, zaj, kezeletlen szennyvizek, hulladékok)
- a kibocsátások drasztikus csökkenése, a térségi levegőminőség javulása, elkerülő út megépítése
- a felszíni vizek minőségének javítása, a terhelések mérséklése (szennyvízbevezetések, a hulladékok bedobálása)
- a Gerje patak egyes városi szakaszainak tájrendezése; természetesebbé tétele, "renaturálása"

Környezethasználatok, ellátó- és szolgáltató rendszerek

- a már csatornázott területeken a bekapcsolt lakások részarányának növelése
- a felszíni vizek és tavak terhelésének, szennyezésének mérséklése
- a szelektív gyűjtés részarányának növelése
- a regionális hulladéklerakó üzemeltetése mellett, a térségi hulladékgazdálkodás megvalósítása (komposztálás, válogatás, másodnyersanyag hasznosítás, biogáz erőmű építése) a Duna-Tisza közti Nagytérségi Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer keretében 49 település összefogásával
- az illegális lerakások mérséklése, megszüntetése
- tartósan magas napi átlaghőmérséklet esetén szükséges lehet különböző, a nagy melegben gyorsan romló hulladék zárt konténerekben történő szállítására esetleg az ürítés gyakoriságának növelésére
- a kerékpárút hálózat fejlesztése (Ceglédbercel-Albertirsa, Albertirsa belterülete, Albertirsa-Pilis viszonylatában)
- vasúti pályaudvar vonzóbbá tétele, kerékpár tárolók kihelyezése
- P + R rendszer kialakítása a vasúti pályaudvarnál
- a tömegközlekedési lehetőségek optimalizálása, összehangolása
- a kiskertes művelésből eredő terhelések mérséklése (vegyszerhasználat, talajerózió)
- a környezetkímélő, környezetbarát technológiák alkalmazása a fejlesztéseknél, korszerűsítéseknél
- megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzése
- önkormányzati intézmények korszerűsítése megújuló energiaforrások felhasználásával, EU támogatások igénybevitelével
- a természetvédelmi területeket, ill. természetes élőhelyeket célzó ökoturizmus iránt növekvő hazai és nemzetközi kereslet
- az önkormányzat környezetfejlesztési tevékenységének bővítése (pl., klímakör működése, regionális és nemzetközi kapcsolatok, pályázatok)

- integrátori szerep erősítése a kistérségben

VESZÉLYEK

Környezeti potenciál

- a védett természeti területek, értékek részarányának növelése elhúzódik, vagy elmarad (forráshiány, tulajdonviszonyok rendezési nehézségei)
- felszíni vizek mennyiségi hiánya és minőségi problémái
- a felszín alatti vízkészletek (talaj- és rétegvizek) további szennyeződése a terhelések (szennyvízszikkasztás, illegális hulladéklerakás) fennmaradása következtében
- aszályos időjárás miatt a talajvízszint folyamatos süllyedése, mikroklíma változása
- szárazságtűrő fajok térnövekedése (Albertirsa és környezete)

Környezet minősége, állapota

- a rekultivációt igénylő terület tájrendezésének, késlekedése (forráshiány, prioritások módosulása)
- a kedvező környezeti állapotú területeken a terhelések növekedése (új források, növekvő kibocsátások) és a környezetminőség romlása (levegő, felszíni és felszínalatti vizek, zaj, beépítések)
- a fejlesztések (közlekedés/szállítás, turizmus) a terhelések és a környezetminőség kedvezőtlen alakulásával járhatnak (levegő, zaj, szennyvizek, hulladékok)

Környezethasználatok, ellátó- és szolgáltató rendszerek

- tőkehiány
- az illegális lerakók megszüntetésének elhúzódása, elmaradása
- a tervezett és igényelt úthálózati fejlesztések késedelme, elmaradása
- Albertirsát átszeli a Budapest-Debrecen fő vasútvonal. A területén kialakuló kisebb üzemzavar is komoly fennakadásokat eredményezhet. A nagy hőségben deformálódhat a vasúti pálya, rongálódhatnak a felsővezetékek ill. a tartó oszlopok.
- a tömegközlekedési lehetőségek optimalizálásának, összehangolásának és a P + R rendszer kiépítésének késedelme miatt a személygépkocsival közlekedők száma megnövekszik
- az ipari szerkezetváltás, környezetkímélő, korszerű termelési módok megvalósításának késedelme
- a megnövekedő önkormányzati szerepkör mellett, a személyi és tárgyi feltételek biztosítása elmarad, vagy nem kielégítő